

Αννα-Μαρία Σαμαρά / Κωνσταντίνος Φαζός

διπλή ατομική έκθεση

Ροές

Εγκαίνια: Τρίτη 10 Μαΐου στις 8μ.μ.
Διάρκεια: 10.05.16 - 04.06.16

Η έκθεση στη γκαλερί CAN με τίτλο *Ροές* φέρνει κοντά τη δουλειά δύο εικαστικών από την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη οι οποίοι δεν έχουν συναντηθεί ποτέ, εργάζονται σε διαφορετικά μέσα (το σχέδιο και τη γλυπτική) παρ' ολ' αυτά μοιράζονται σκέψεις, ιδέες και κυρίως το ενδιαφέρον για τα μορφοπλαστικά χαρακτηριστικά της γραμμής που στο έργο τους μέσα από την επανάληψη μετουσιώνεται σε σχήμα, σώμα, ύλη και εν τέλει δημιουργεί ενωμένη μία ενιαία οντότητα στο χώρο.

Ο Κωνσταντίνος Φαζός (γ.1971) σπούδασε ζωγραφική στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης. Στην πρόσφατη δουλειά του εγκαταλείπει την αναπαράσταση για να ακολουθήσει και να ιχνογραφήσει μία συνεχόμενη κίνηση της ύλης στον χώρο. Η γραμμή που αλλού μπορεί να σημαίνει ένα όριο, όταν πολλαπλασιάζεται παύει να διαχωρίζει κι αρχίζει να δημιουργεί οργανικές συνδέσεις οι οποίες μέσα από πυκνώσεις και αραιώσεις καταγράφουν ροές που διεμβολίζονται ή διακόπτονται από άξονες δίνοντας την αίσθηση μιας πρισματικής εικόνας. Αυτή η σχεδόν όμοια, επαναλαμβανόμενη κίνηση, αλλά και ο κατακερματισμός στη συνέχεια της εικόνας, παρουσιάζεται σε όλα του τα σχέδια και μεταφέρει την εμμονή και τη σχολαστικότητα του σε μια διαδικασία που μοιάζει με ιεροτελεστία. Η γραμμή ως ελάχιστο στοιχείο μίας σύνθεσης από το οποίο ξεκινάει η πρώτη εικόνα επαναφέρει την συζήτηση γύρω από το ίχνος και την επιφάνεια, το συμβολισμό και τα συναισθήματα που δημιουργούνται από τον τρόπο τοποθέτησής της σε μια σύνθεση και τον τρόπο με τον οποίο συντελεί στην απελευθέρωση της φαντασίας.

Η Αννα-Μαρία Σαμαρά (γ.1992) αποφοίτησε το 2015 από το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας. Το έργο της μοιράζεται εκλεκτικές συγγένειες σε επίπεδο ιδεών και φόρμας με το έργο του Φαζού παρότι εκείνη επιλέγει να χρησιμοποιήσει υλικά ιστορικά και πολιτικά ταυτισμένα με τις έννοιες που διερευνά. Την γραμμή από μολύβι εδώ αντικαθιστά ο σπάγκος από κλωστική κάνναβη. Η κάνναβη είχε περίπου 25.000 χρήσεις και χρησιμοποιούνταν από τον άνθρωπο από το 8.000π.Χ. για διατροφή, ένδυση ακόμη και ως θεραπευτικό ή ευφορικό μέσο.

Από το 1936, χρονιά απαγόρευσης της κάνναβης στην Ελλάδα λόγω πιέσεων στο πλαίσιο της αμερικάνικης αντιναρκωτικής εκστρατείας, η καλλιέργεια της αρχίζει να εγκαταλείπεται διεθνώς. Η πληθώρα πλεονεκτημάτων και οι πολυποίκιλες εφαρμογές της φαίνεται πως την καθιστούσαν υπολογίσιμο ανταγωνιστή των προϊόντων πολλών βιομηχανικών κλάδων (πετρελαιοειδή, οινόπνευμα, καπνός, χαρτοπολιτός, κ.α.) κι έτσι τα ελληνικά κανναβουργεία σταδιακά οδηγήθηκαν σε πτώχευση και έκλεισαν. Αυτή η εξέλιξη ακολουθεί ανάλογα φαινόμενα διεθνώς και υπενθυμίζει τον διωγμό ενός αγαθού το οποίο ιστορικά συμπίπτει με μία σειρά από γεγονότα όπως την ανάπτυξη της ικανότητας της φαρμακοβιομηχανίας να παράγει μαζικά χημικά φάρμακα, την άρση το 1933 της ποτοαπαγόρευσης, την κατασκευή μηχανών για την παραγωγή χαρτιού από δασική ξυλεία, τη μαζική εισαγωγή προϊόντων της πετροχημικής βιομηχανίας και του νάιλον κ.α.

Το βαριά φορτισμένο αυτό υλικό διαλέγει να παντρέψει με το συρματοπλέγμα που εδώ και πάνω από έναν αιώνα έχει γίνει καθολικό σύμβολο καταπίεσης και βίας. Το συρματοπλέγμα που επινοήθηκε από έναν κτηματία στο Ιλλινόις των ΗΠΑ για να περιορίσει τα κοπάδια του, χρησιμοποιήθηκε μαζικά στον πόλεμο των χαρακωμάτων ανάμεσα στο 1914-18 και στη συνέχεια σε πληθώρα στρατοπέδων και φυλακών. Ο συγκεκριμένος τύπος συρματοπλέγματος ο οποίος παρά τις τεχνολογικές εξελίξεις ελάχιστα έχει αλλάξει από τη στιγμή της επινοήσής του συνδέεται με το έργο σε ένα ακόμη επίπεδο -το επαναλαμβανόμενο εξαγωνικό σχήμα του πλέγματος αποτελεί σημαντικό γεωμετρικό στοιχείο που κρύβει μέσα του ποικίλες μαθηματικές σχέσεις και σχέσεις αρμονίας που συναντά κανείς στη φύση. Οι χημικές ενώσεις συμβολίζονται με εξάγωνα σχήματα. Το βενζόλιο που είναι το απλούστερο μόριο έχει εξάγωνο σχήμα. Ακόμη και ο λόγος που η μέλισσα επιλέγει το κανονικό εξάγωνο και όχι το τρίγωνο ή το τετράγωνο για να χτίσει τις κερήθρες της είναι γιατί σε κάθε κελί εναποθέτει συγκεκριμένη ποσότητα μελιού και το εξάγωνο κλείνει επακριβώς το επίπεδο χωρίς κενά ενώ είναι το μοναδικό σχήμα με τη μικρότερη περίμετρο που σημαίνει πως δαπανά λιγότερο κερί για να περικλείσει περισσότερο μέλι.

Τέλος, στα σχέδια του Φαζού όπως και στα γλυπτικά έργα της Σαμαρά συναντά κανείς δομές που παρατηρούνται στο ανθρώπινο σώμα, είτε πρόκειται για τομές μυών, είτε για δομές που συγκροτούν το νευρικό πλέγμα του εγκεφάλου. Τα σχήματα αυτά δεν αντίκεινται πλέον σε σαφείς και λεπτομερείς ρεαλιστικές αναπαραστάσεις μεν, αλλά διατηρούν μία οργανικότητα, μία υλική υπόσταση. Δημιουργούν ροές, συμπλέγματα γραμμών, συνθέσεις, φόρμες με τονικές διαβαθμίσεις, κινήσεις και μοτίβα. Πλαστικοζωγραφικά σύνολα που αναμετριοούνται με το χώρο, δημιουργούν σχέσεις, μεταμορφώνουν και μεταμορφώνονται. "Τα πάντα ρει" για να θυμηθούμε τη διάσημη ρήση του Ηρακλείτου -με την έννοια ότι τα πάντα αλλάζουν, μεταβάλλονται διαρκώς, τίποτα δεν μένει το ίδιο και τίποτα δεν γίνεται να βιώσουμε ακριβώς με τον ίδιο τρόπο για δεύτερη φορά.